

Motion

1976/77:899

av fru Marklund m. fl.
om rätt att amma barn på betald arbetstid

Föräldraförsäkringen ger möjlighet för föräldrar att välja vem som skall stanna hemma och vårda barnet de första 7 månaderna. Ledigheten kan också delas upp mellan föräldrarna. Bestämmelserna i försäkringen inrymmer vissa ekonomiska begränsningar, vilka vpk tar upp i annat sammanhang.

Emellertid ställs nyblivna föräldrar ofta inför ett praktiskt dilemma. Amning uppmuntras varmt av socialstyrelsen liksom av mödra- och barnavårdcentralerna som den bästa starten för barnet och det av vetenskap och erfarenhet bästa sättet att föda upp barnet. Amningen har fördelar från närings-, känslö- och bekvämlighetssynpunkt och är dessutom ekonomiskt fördelaktig. Barn som ammas blir ofta friskare under det första levnadsåret och mindre infektionskänsliga än "flaskbarn". Spädbarn med allergianlag rekommenderas amning så länge som möjligt. Gjorda undersökningar har visat att amning i sådana fall påverkar barnet positivt.

Enligt socialstyrelsen kan 6-månadersåldern vara en lämplig tid för avvänjning, som skall ske successivt och långsamt. Amning morgon och kväll anges som önskvärt upp till ett års ålder.

Eftersom naturen tilldelat kvinnan möjligheten att amma innebär det ofta att det i hem där man valt amning som metod för barnets uppfödning blir kvinnan som tar ut föräldraledigheten eller större delen av den och mannen går då miste om mycket av från alla synpunkter värdefull kontakt med barnet under dess första halvår. Därmed försvinner också i realiteten valfriheten för kvinnan.

Återstår så möjligheten att återgå till förvärvsarbetet och ta ledigt den tid som krävs för att amma barnet. Denna rättighet finns inskriven i arbetarskyddslagen (1949, § 35:3) där det heter: "kvinna som ammar sitt barn må ej förvägras rätt till ledighet härför".

I praktiken kan detta leda till situationer liknande den i följande exempel. En kommunalt anställd kvinna tog ut hälften av föräldraledigheten varefter barnets far skulle ta vid. Kvinnan ville dock fortsätta amningen och man kom överens om att mannen två gånger dagligen skulle komma till arbetsplatsen med barnet. Kommunen-arbetsgivaren gick inte med på detta arrangemang, med hänvisning till att fler kunde ta efter exemplet med åtföljande ekonomiska förluster för kommunen. I stället rekommenderade man den anställda att antingen ta ledigt den tid som krävdes eller söka deltidstjänst.

Om inte föräldraförsäkringens intentioner skall försvåras av praktiska hin-

der av den typ som ovan relaterats bör möjligheten till amning på arbetstid stå öppen för alla. För dem som av olika skäl inte kan amma sitt barn på arbetsplatsen bör möjligheten finnas att under arbetstid och utan löneavdrag besöka hemmet. Arbetarskyddslagens bestämmelser bör i konsekvens härmed kompletteras med bestämmelser om att kvinna som ammar barn skall ha rätt att göra detta under arbetstid och utan löneavdrag.

Med stöd av det anförda föreslås

att riksdagen uttalar sig för en sådan ändring i arbetarskyddslagens bestämmelser att där inskrivs att kvinna skall ha rätt att amma sitt barn på arbetstid och utan löneavdrag.

Stockholm den 21 januari 1977

EIVOR MARKLUND (vpk)

KARIN NORDLANDER (vpk)

KARL HALLGREN (vpk)

BARBRO BACKBERGER (vpk)

OSWALD SÖDERQVIST (vpk)